

संपादकीय....

‘खरा धर्म’ सांगणारे गुरुजी

साने गुरुजींची आज जयंती. त्यांचे जीवन आणि योगदान समाजाच्या प्रगतीसाठी नेहमी प्रेरणादायक राहिल. त्यांच्या शिक्षणाच्या संकल्पनेला पुढे नेण्याचे काम करत राहावे लागेल.

साने गुरुजी यांच्या साहित्यिक कर्तीमधून जिथे प्रेमाचा आणि मानवतेचा संदेश मिळतो, तिथे त्यांच्या सामाजिक कार्यातून समतेचा आणि न्यायाचा ध्यास दिसून येतो. साने गुरुजींचे ‘श्यामची आई’ हे मराठीत सर्वाधिक वाचले गेलेले पुस्तक आहे. आईच्या प्रेमाने भारावलेला लेखक म्हणून साने गुरुजींची ओळख प्रसिद्ध आहे. त्यांनी ‘श्यामची आई’ सारख्या आत्मचरित्रात्मक साहित्याने लाखो लोकांना कुटुंबातील नात्यांचे महत्त्व पटवून दिले. आजच्या तरुणांइला साने गुरुजींच्या विचारांची आणि त्यांच्याप्रती असलेल्या आदराची अधिक गरज आहे. त्यांची शिकवण आपल्याला केवळ चांगले विद्यार्थीच नव्हे, तर चांगले नागरिकही घडवते. त्यामुळे त्यांच्या जयंतीनिमित्त त्यांच्या विचारांवर चिंतन करणे गरजेचे आहे.

साने गुरुजी यांचे पूर्ण नाव पांडुरंग सदाशिव साने. २४ डिसेंबर १९१९ रोजी रत्‍नागिरी जिल्ह्यातील पालगाव या खेड्यात एका साध्या, परंतु संस्कारक्षम कुटुंबात त्यांचा जन्म झाला. गरिबीत वाढलेले साने गुरुजी शिक्षणासाठी संघर्ष करत राहिले. त्यांचे प्राथमिक शिक्षण घुड्डी जिल्ह्यातील दोडाईचा या गावात झाले. त्यानंतर पुण्यात पुढील शिक्षणासाठी त्यांना त्यांच्या मामाकडे पाठवले गेले, पण पुण्यातील जीवन त्यांना आवडले नाही. ते दापोली येथील मिशनरी शाळेत राहायला गेले, जिथे त्यांनी मराठी आणि संस्कृतवर प्रभुत्व प्राप्त केले. दापोलीत असताना कुटुंबाची आर्थिक स्थिती खालावली, त्यामुळे त्यांनी नोकरी करण्याचा विचार केला, पण एका मित्राच्या आणि पालकांच्या मदतीने त्यांनी औंध संस्थेत प्रवेश घेतला, जिथे त्यांना मोफत शिक्षण आणि भोजन मिळाले.

पालगावला परतल्यानंतर वडिलांच्या खिंतेने दुःखित झालेल्या साने गुरुजींनी पुण्यात जाऊन नूतन मराठी विद्यालयात प्रवेश घेतला. पुण्यातही त्यांचे जीवन संघर्षपूर्ण होते, मात्र त्यांनी शैक्षणिक क्षेत्रात उत्कृष्ट कामगिरी केली आणि १९१८ मध्ये मॅट्रिकची परीक्षा उत्तीर्ण केली. हायस्कूलनंतर त्यांनी न्यू पुना कॉलेजमध्ये (आताचे सर परशुरामभाऊ कॉलेज) प्रवेश घेतला, जिथे त्यांनी मराठी आणि संस्कृत साहित्यात बीए आणि एमएची पदवी संपादन केली.

शिक्षण पूर्ण केल्यानंतर साने गुरुजींनी जळगाव जिल्ह्यातील अमळनेर येथील प्रताप हायस्कूलमध्ये शिक्षक म्हणून सहा वर्षे (१९२४ ते १९३०) नोकरी केली. प्रताप हायस्कूलच्या वसतिगृहाची जबाबदारी सांभाळताना त्यांच्यातील शिक्षकाला अधिक वाव मिळाला. त्यांनी वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांना स्वतःच्या उदाहरणातून स्वावलंबनाचे धडे दिले आणि सेवावृत्ती शिकवली. अमळनेर येथील प्रताप तत्त्वज्ञान केंद्रात त्यांनी तत्त्वज्ञानाचा अभ्यास केला. त्यांच्या अध्यापनात त्यांनी जीवनमूल्यांचा समावेश केला. विद्यार्थ्यांना फक्त शैक्षणिक यश मिळवून देणे नव्हे, तर त्यांच्यात शिस्त, समर्पण आणि सामाजिक जबाबदारीची जाणीव निर्माण करणे हे त्यांचे ध्येय होते.

१९२८ मध्ये त्यांनी ‘विद्यार्थी’ हे मासिक सुरू केले. १९३० मध्ये त्यांनी शिक्षकाची नोकरी सोडून सविनय कायदेभंगाच्या चळवळीत भाग घेतला. त्यांनी ‘काँग्रेस’ नावाचे साप्ताहिक काढले होते. साने गुरुजींनी राष्ट्र सेवा दलाची स्थापना केली. दुष्काळग्रस्त शेतकऱ्यांना करमाफी मिळावी यासाठी त्यांनी प्रयत्न केले. जळगाव जिल्ह्यातील फैजपूर येथील काँग्रेस अधिवेशन (१९३६) यशस्वी होण्यासाठी त्यांनी खूप काम केले. १९४२च्या चळवळीत भूमिगत राहून स्वातंत्र्याचा प्रचार केला. फैजपूर येथील अधिवेशनात महात्मा गांधींच्या विचारसरणीस अनुसरून त्यांनी ‘मैला वाहणे’ आणि ग्राम स्वच्छतेची इतर कामे केली.

‘पत्री’ या त्यांच्या पहिल्या काव्यसंग्रहातून साने गुरुजींच्या देशभक्तिपर कविता प्रसिद्ध झाल्या. त्या कवितांमध्ये ‘बलसागर भारत होवो’ सारख्या काव्यांची नागरिकांवरील वाढता प्रभाव पाहून ब्रिटिश सरकारने त्या काव्यसंग्रहाच्या प्रती जप्त केल्या. साने गुरुजींनी समाजातील जातिभेद, अस्पृश्यता आणि इतर अनिष्ट रुढींना नेहमी विरोध केला. १९४६ मध्ये सोलापूर जिल्ह्यातील पंढरपूर येथील विठोबा मंदिरात हरिजनांना प्रवेश मिळावा यासाठी त्यांनी महाराष्ट्रभर दौरा केला. साने गुरुजींनी उपोषणाचा मार्ग स्वीकारला आणि त्यांना यश प्राप्त झाले. त्या वेळी असे म्हटले गेले की, एका पांडुरंगाने दुसऱ्या पांडुरंगाला खर्या अर्थाने मुक्त केले.

स्वातंत्र्य प्राप्तीनंतर साने गुरुजी समाजवादी पक्षात सामील झाले आणि आंतरभारती चळवळीच्या माध्यमातून भारत जोडण्याचा प्रयत्न केला. या चळवळीचे उद्दिष्ट विविध राज्यांच्या संस्कृतींना समजून घेणे आणि अनेक भाषा शिकण्याचे होते. साने गुरुजींनी स्वतः तमिळ, बंगाली अशा अनेक भाषा शिकले होते. १९४८ मध्ये त्यांनी ‘साधना’ हे साप्ताहिक सुरू केले. त्यांच्या कथा, कादंबऱ्या, लेख, निबंध, चरित्रे आणि कविता यांमधून त्यांची साहित्यिक संवेदनशीलता प्रकट होते. त्यांनी एकूण ७३ पुस्तके लिहिली. त्यांचे बहुतांश लेखन तुरुंगवासात असताना झाले. ‘श्यामची आई’ ही प्रसिद्ध कादंबरी त्यांनी नाशिकमधील तुरुंगात असताना लिहिली. आचार्य विनोबा भावे यांच्या गीता प्रवचनेचे लेखनसुद्धा साने गुरुजींनी धुळे येथील तुरुंगात केले. स्वातंत्र्यलढ्यातील सहभागाबद्दल त्यांनी सुमारे १५ महिने तुरुंगवास भोगला. त्यानंतर बंगलोर येथील तुरुंगात असताना त्यांनी तिरुवल्लिवर यांच्या ‘कुरल’ या तमिळ महाकाव्याचे मराठीत भाषांतर केले.

यानंतर त्यांनी फ्रेंच भाषेतील डशी चळीशीरलश्री या कादंबरीचे ‘दुःखी’ नावाने मराठीत अनुवाद केले आणि डॉ. हेन्री थॉमस यांच्या दृष्ट श्रुती ‘ष कौरप ठरलश या पुस्तकाचे ‘मानवजातीचा इतिहास’ नावाने मराठीत भाषांतर केले.गुरुजींच्या जीवनाचे सूत्र ‘करील मनोरंजन जो मुलांचे, जडेल नाते प्रभुशी तयाचे’ हे होते. मुलांवर सुसंस्कार करणारे मनोरंजन साधण्यासाठी त्यांनी अनेक पुस्तके लिहिली. त्यांनी ‘भारतीय संस्कृती’ हा ग्रंथ लिहिला. भारतीय संस्कृतीतील महापुरुषांची चरित्रेसुद्धा लिहिली, ज्यात ‘मोरी गाय’ हे पुस्तक विशेष प्रसिद्ध आहे. गुरुजींनी आई वडिलांच्या प्रेमावर ‘मोलकरिण’ नावाची सुंदर कादंबरी लिहिली, ज्यावर आधारित मराठी चित्रपटही निर्माण झाला. त्यांची ‘खरा तो एकचि धर्म जगाला प्रेम अपावे’ ही कविता आजही शाळांमध्ये प्रार्थनेच्या रूपात म्हटली जाते.

स्वातंत्र्यानंतर भारतीय समाजातील विषमता नष्ट करण्याच्या शक्यतेबद्दल साने गुरुजींच्या मनातील आशा कमी झाली. तसेच महात्मा गांधींच्या हत्येचा त्यांच्यावर खोलवर परिणाम झाला. या शोकात्मक घटनेवर प्रतिक्रिया म्हणून त्यांनी २१ दिवस उपोषण केले. त्यांच्या जन्मशताब्दीच्या वर्षी, १९९९ मध्ये साने गुरुजी राष्ट्रीय स्मारक समितीची स्थापना करण्यात आली. समितीने रायगड जिल्ह्यातील माणगाव येथील वडघर या स्थानावर कोकण रेल्वे मार्गाच्या शेजारी साने गुरुजींच्या नावाने राष्ट्रीय स्मारक विकसित केले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी मनुस्मृतीचे दहन का केले होते ?

आपण सर्वांना ज्ञात आहे की, इतिहासात २५ डिसेंबर १९२७ ला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. ते यासाठी की, २५ डिसेंबर १९२७ ला पूर्वनियोजित कार्यक्रमानुसार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी मनुस्मृतीच्या दहनाचा कृती कार्यक्रम घडवून आणला होता. अशा प्रकारची एका ग्रंथ वेड्या पुस्तक प्रेमी व्यक्तीने टोकाची भूमिका का पार पाडली असावी ? असा प्रश्न आपल्या समोर आ वासून अनुत्तरित राहतो, म्हणून हे दोन शब्द लेखणीबद्ध करण्याचा हा त्रोटक प्रयत्न आहे.

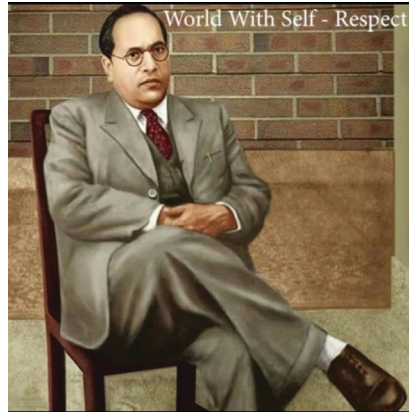
माणवीय समाजात प्रत्येक व्यक्तीने माणुसकीच्या दृष्टीकोनातून इतर व्यक्तींशी व्यक्तीप्रमाणे वागणे अपेक्षित आहे. मात्र भारतीय समाजजीवनातील व्यक्ती तसे करताना दिसत नाहीत. उलटपक्षी समाज नियंत्रित करणा-यांनी अमानवीय दृष्टीकोनातून समाजाचे ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य व शूद्र अशा चार वर्णांत शास्त्रपरत्वे विभाजन केले तर रुढीपरत्वे अतिशुद्धाची भर घालून पाच वर्णांत विभाजन केल्याने आपापसांतील सहवासाला मर्यादा आल्या होत्या. मनुस्मृतीप्रमाणे वर्णव्यवस्थेत या सर्वांचा दर्जा असमान, विषम असल्याने उच्च दर्जा असणारे निम्न दर्जा असणाऱ्यांवर अत्याचार करण्याचा जन्मसिद्ध अधिकार प्राप्त झाल्याप्रमाणे वागत असतात. याची अंमलबजावणी व्हावी म्हणून त्यांच्यावर बेटी बंदी, रोटी बंदी, लोटी बंदी व भेटी बंदी घालण्यात आली आहे. यातील बंधन व्यंजनां लागू पडत नाही, असा वर्ग म्हणजे ब्राह्मण वर्ग होय. जे स्वतःला सर्वश्रेष्ठ समजतात. ज्यामुळे समाज असमानतेच्या विळख्यात जखडून राहिल्याने मानवीय दृष्टीकोनातून विकसित होऊ शकला नाही. परिणामी महाड येथे चवदार तळ्याचा सत्याग्रह घडवून आणण्याची योजना आखण्यात आली होती. ती केवळ पाणी पिऊन तहान भागविण्यासाठी नव्हे! तर इतरांप्रमाणे आम्हीही माणसे आहोत हे सिद्ध करून समतेची मुहूर्तमेढ रोवण्यासाठी या सभेचे आयोजन होते. अशाप्रकारची सभा यापूर्वी कुठे भरविण्यात आली होती काय ? याचा शोध घेतला तर २४५ वर्षांपूर्वी २४ जानेवारी १७८९ ला युरोप खंडातील फ्रान्स मध्ये तेथील १६ व्या लुई राजाने एक पत्र काढून ५ मे १७८९ ला व्हर्साय ला जनतेच्या प्रतिनिधींची सभा बोलावली होती. त्याला इतिहासात फ्रेंच राज्यक्रांती असे म्हणतात.

त्या काळात सुद्धा फ्रान्स मध्ये वर्णव्यवस्था अस्तित्वात होती. मात्र तिथे त्रैवर्णिक व्यवस्था होती. ज्यात वैश्य, शूद्र व अतिशूद्र अशी विभागणी तिथे नव्हती. परंतु या सर्वांसाठी एकच वर्ण होता. अशाप्रकारे फ्रान्स मधील व भारतातील हिंदू समाजात वर्णाश्रमव्यवस्था समान होती. त्या काळात फ्रेंच लोकांच्या विकासासाठी त्यांना त्यांच्यात राजकीय, सामाजिक व धार्मिक अशा प्रकारचे संघटन

निर्माण करावयाचे होते. महाड सत्याग्रहातून आपणास मात्र सामाजिक व धार्मिक स्तरावर जनतेचे संघटन करणे अपेक्षित होते. याचा विचार करता फ्रेंच लोकांनी या अनुभंगाने काय भूमिका पार पाडली ? याचा विचार करणे संयुक्तिक ठरेल. तर त्यांनी १७ जून १७८९ ला पहिला जाहिरनामा काढला त्यानुसार त्रैवर्णिक व्यवस्थेचे उच्चाटन करून

एकजिनसी मानवीय दृष्टीकोनातून समाज निर्माण करण्याचे ठरविण्यात आले. पुढे दुसऱ्या जाहीरनाम्याप्रमाणे धर्मोपदेशक निवडण्याचे पोपचे अधिकार काढून धर्माधिकारी वर्गाचे स्वयंभूषण नाहिले करण्यात आले. तिसरा जाहिरनामा हा तेथील राजकीय, आर्थिक व धार्मिक व्यवस्थेशी संबंधित होता ज्याचे दूरगामी परिणाम जागतिक स्तरावर झाले. या जाहीरनाम्याची एकंदरीत १७ कलमे होती. ज्यात स्वातंत्र्य, समता, मित्रता व न्याय अंतर्भूत होते. अशाप्रकारे फ्रेंच सभेची क्रांतिकारक प्रतिमा आपल्या डोळ्यासमोर उभी ठेवून त्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी आपण वर्णव्यवस्था उध्वस्त करून एकजिनसी मानवीय समाज निर्माण करण्यासाठी हिंदूचे संघटन तयार केले पाहिजे. करिता छोटा उद्देश ठेवणे हा गुन्हा आहे. (डुं -ळा खी - जीळाश.) करिता आपण उच्च कोटीचे ध्येय डोळ्यासमोर ठेवून कार्यरत राहिले पाहिजे. तसेच कुठल्याही रोगाची रोगपरिक्षा नीट केली तर योग्य औषधोपचार करून तो आजार लवकरात लवकर बरे करता येईल. अन्यथा अंदाजे केलेल्या उपाय योजनांनी आजाराची तीव्रता वाढून केवळ कालावधी वाढत जाईल. (खषाँहश वळीशरीश की पौँीळसहीँश्रू वळरसपीशवँहशँीशाशवूळश्रश लशँीशश्रीी रपवँहश लीीश रू लशँीँपिश.) असे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी या प्रसंगी स्पष्ट केले होते. त्याचे मर्म समजून घेणे क्रमप्राप्त आहे.

अशाप्रकारे पहिल्या दिवसाच्या कार्यवाहीत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे भाषण संपल्यावर हिंदू व्यक्तींच्या जन्मसिद्ध हक्काच्या जाहिरनाम्यात एकूण चार ठराव मांडण्यात आले. ज्यात पहिल्या ठरावात सहा उपठराव होते. याप्रमाणे श्रुती, स्मृती व पुराणे वगैरे अवैज्ञानिक ग्रंथप्रामाण्य नाकारण्यात आले होते. म्हणून शूद्र जातीचा उपमर्द करणारी, प्रगती खुंटविणारी, आत्मबल नष्ट करून सामाजिक, राजकीय व आर्थिक गुलामगिरी कायम करणारी वचने ध्यानात घेऊन

हिंदू मात्राच्या जन्मसिद्ध हक्काच्या जाहिरनाम्यात गोवलेल्या तत्वांशी तुलना करून मनुस्मृती हा ग्रंथ ‘धर्मग्रंथ’ या पवित्र नावास शोभण्यास अपात्र असल्याचे एकमत त्या परिषदेचे झाल्याने ते व्यक्त करण्यासाठी असल्या लोकविग्रही व माणूसकिका उच्छेद करणा-यां धर्मग्रंथाचा दफनविधी करीत आहे. असा ठराव क्रमांक दोन रा. गंगाधर नीळकंठ

सहस्रबुद्धे यांनी मांडला होता ज्याला रा. राजभोज यांनी अनुमोदन दिले तर रा. थारात यांनी पुष्टी केली.

या ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासाठी सत्याग्रह सभेतील मनुस्मृतीची दहनभूमी तयार करायला सहा कारागिर दोन दिवस खपत होते. सहा इंच खोल व सुमारे दोड फूट चौंस खड्डा खणून तो चंदनाच्या लाकडांनी भरून काढला होता. चार फूट उंचीचे चार खांब चार कोनावर उभे केले होते. ‘मनुस्मृतीची दहनभूमी’, ‘अस्पृश्यता नष्ट करा’, व ‘भिक्षुकशाहिला गाडून टाका’ अशा पाताका तीन बाजूंनी लावल्या होत्या. २५ डिसेंबर १९२७ ला रात्री ९ वाजता बापुसाहेब सहस्रबुद्धे व पाच सहा अस्पृश्य साधू यांच्या या दहनभूमीवर मनुस्मृतीचे पुस्तक ठेवून ते जाळण्यात आले.

अशाप्रकारे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी हा मनुस्मृती दहनाचा प्रत्यक्ष कृती कार्यक्रम घडवून आणला आहे. तरी आपल्या पक्ष, संघटना, संस्था आणि आपण अनुयायी म्हणून या अनिष्ट विचारांचा आपल्या आचरणातून नायनाट केला आहे काय ? हा प्रश्न अनुत्तरित राहतो. त्याची समर्पक उत्तरे शोधून मार्गक्रमण करणे ही आपली सर्वांचीच जबाबदारी आणि कर्तव्य आहे. अशी अपेक्षा बाळगून मी माझ्या शब्दाला येथे तूर्तास विराम देतो.

जय भौम!

जय पिपल्स व्हाईस!!

जय भारताचे संविधान!!

*****

लेखक : बी. बी. मेश्राम, नॅशनल कौन्सिल ऑफ दि अल इंडिया नाम असोसिएशन (आईना), संचालक : फुले शाहू आंबेडकराईट स्टडी सर्कल, छत्रपती संभाजी नगर, महाराष्ट्र. संपर्क : ९४२१६७८६२८

‘व्हाइट कॉलर’लाही संरक्षण ?

महाराष्ट्र आणि कर्नाटकसारख्या राज्यांनी आता ‘व्हाइट कॉलर’ कर्मचाऱ्यांच्या सुरक्षेसाठी कडक नियम आणण्याची आणि देखरेख प्रणाली विकसित करण्याचे नियोजन केले आहे.

भारतात दीर्घकाळापासून कामगार कायद्याच्या केंद्रस्थानी ब्लू कॉलर वर्कर म्हणजे कामगारच राहिलेले आहे. कामगार हित लक्षात घेऊनच आतापर्यंतची धोरणे राबविली गेली जात आहेत. मात्र व्हाइट कॉलर म्हणजे कार्यालयात काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांसाठी कायद्याच्या सुरक्षा असून

अधिकार्यांच्या मते, खासगी कंपनीत जादा वेळ काम करण्यासंदर्भात तक्रारी येत असल्याच्या पार्श्वभूमीवर सरकारकडून चौकशीचे पाऊल उचलले आहे. ‘अर्नेस्ट अँड यंग’ कंपनीतील ऑडिट एक्झिक्युटिव्ह २६ वर्षीय अन्ना संबेस्टियन पेराईलचा जुलै महिन्यात मृत्यू झाला होता. कुटुंबाच्या मते, जादा काम, अनियमित वेळ आणि व्यवस्थापनाचे सहकार्य नसणे या कारणामुळे तिचा मृत्यू झाल्याचा आरोप कुटुंबियांनी केला. या घटनेनंतर अशा प्रकारांना पायबंद घालण्यासाठी कायदा आणण्याची गरज

१९ वयोगटातील तरुणांत हे प्रमाण अधिक आहे. राष्ट्रीय गुन्हे नोंदणी प्राधिकरणाकडील आकडेवारीनुसार, २०२२ मध्ये १.७१ लाख लोकांनी आत्महत्या केल्या आणि त्यात ४० टक्क्यांहून अधिक प्रकरणे ३० पेक्षा कमी वयोगटातील तरुणांचे होते. तज्ज्ञांच्या मते, ही आकडेवारी मानसिक आरोग्य आणि तरुणांवरचा वाढता ताण दर्शविणारा असून ही बाब समाज आणि धोरणकर्त्यांसाठी गंभीर इशारा आहे. एकप्रकारे भारतात तरुणांवरचा मानसिक ताण वाढत असल्याचे स्पष्ट दिसून येते.

नसल्यासारखीच आहे. आजच्या काळात बहुतांश कॉर्पोरेट कंपन्यातील कार्यालयीन कर्मचारी सतत कामाचा ताण सहन करताना दिसतात. शिवाय कामाचे अनियमित तास आणि अन्यायकारक निलंबनाची टांगती तलवार यासारख्या समस्यांचा सामना करावा लागतो.

तरुण भारतीयांवर त्याचा सर्वाधिक परिणाम होत असल्याचे जाणवते. म्हणून आता महाराष्ट्र आणि कर्नाटकमधील अधिकार्यांनी खासगी कंपनीतील ‘वर्क कन्व्हर’चा तपास करण्यास सुरुवात केली आहे. ‘अर्नेस्ट अँड यंग’ अकाउंट ड्रमच्या एका तरुण महिला कर्मचाऱ्याचा मृत्यू झाल्यानंतर कडक नियमांची आवश्यकता भासू लागली. या तरुणीच्या मृत्यूमागे कामाचा अधिक ताण असल्याचे कारण सांगितले जात आहे.

कंपनीतील नियुक्त्या आणि निलंबन प्रक्रियेला नियंत्रित करण्यासंदर्भात महाराष्ट्र सरकारने प्रस्तावाचे नियोजन केले आहे. यात सर्व कॉर्पोरेट कंपन्यांमधील व्यवस्थापकांच्या पातळीवर काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना देखील सामील केले जाणार आहे. हा कायदा लागू करण्यासाठी राज्य मंत्रिमंडळाची मंजुरी असणे आवश्यक आहे. यानुसार बॅंगळूरुमध्ये कामगार मंत्रालयाने कंपनीने निश्चित केलेले ओव्हरसिडमचे नियम आणि वेळेची नोंद असलेल्या कागदपत्रांची तपासणीचे काम हाती घेतले आहे.

आहे, असे बोलले जाऊ लागले. तणावाखाली वावरणारी नवीन पिढी अकाउंटंट अन्ना संबेस्टियन पेराईलने नोकरी सुरू करून केवळ चारच महिने झाले होते आणि तिने कामाचा ताण असह्य झाल्याने आत्महत्या केली, असा दावा केला गेला. तिच्या आईने आपल्या मुलीच्या मृत्यूसाठी ‘अर्नेस्ट अँड यंग’ कंपनीला जबाबदार धरले. पत्रात त्यांनी म्हटले होते की, कंपनीकडून अन्यायकारक मागण्या केल्या जाऊ लागल्या आणि अवास्तव अपेक्षा ठेवल्या गेल्या.

परिणामी, त्यांची मुलगी तणावाखाली आली आणि तिने आत्महत्या केली. माझ्या मुलीची अनेक वर्षांची मेहनत ही तिच्या चार महिन्यांच्या अतिशय वाईट अनुभवाने संपवून टाकली. तिच्या आईने भारतीय माध्यमांना दिलेल्या माहितीनुसार, कंपनीने मुलीच्या भवितव्याकडे दुर्लक्ष केले आणि तिच्या आयुष्यावर अकारण ताण वाढविला. तिने प्रत्येक काम प्रामाणिकपणे पार पाडल्याचेही तिच्या पालकांनी सांगितले.

भारताचे धक्कादायक रिकॉर्ड भारतात आत्महत्येच्या बाबत तरुणांची संख्या ही जगातील अन्य देशांच्या तुलनेत सर्वाधिक आहे. तरुण आणि किशोरवयीन मुलांच्या मृत्यूसाठी आत्महत्या हे चौथे कारण मानले जाते. प्रामुख्याने १५ ते

आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटनेच्या मते, भारत आणि दक्षिण आशियायी देशात केवळ ब्लू कॉलर मजुरांना अधिकार मिळतात. त्यांच्या मते, सर्व कर्मचाऱ्यांना समान अधिकार मिळणे गरजेचे आहे. मग ते कोणत्याही स्तरावर काम करत का असेनात. अर्थात उद्योगविद्येच्या मते, सेवा आणि आयटी क्षेत्रातील कंपन्यांना जागतिक मागणीत झालेल्या घसरणीचा सामना करावा लागत असताना व्यवस्थापनाने काही प्रमाणात लवचिकपणा ठेवण्याची गरज आहे. नोकरकपात करणे हा पर्याय असू शकत नाही. अर्नेस्ट अँड यंग कंपनीच्या काही कर्मचाऱ्यांच्या आरोपानुसार, त्यांना अन्यायकारक पद्धतीने पदच्युत केले गेले.

तसेच त्यांना दाद मागण्याची कोणतीही सुविधा नव्हती. एक माजी कर्मचारी अमितने दिलेल्या माहितीनुसार, आम्ही कामगार श्रेणीत मोडत नसल्याचे सांगून कामगार अधिकार्यांनी आमची तक्रार झेटाळून लावली. अर्थात, हे प्रकरण भारतातील कामगार कायद्यातील उणिवा आणि व्हाइट कॉलर कर्मचाऱ्यांच्या सुरक्षेत असलेल्या उणिवांवर प्रकाश टाकणारे आहे. महाराष्ट्र आणि कर्नाटकमध्ये याबाबत पावले टाकली जात असताना अशा प्रकारची प्रक्रिया प्रत्यक्षात लागू करण्यासाठी कडक आणि स्पष्टता असणाऱ्या कायद्याची नितांत गरज आहे.

राष्ट्रपतींनी अमित शहांचा राजीनामा घ्यावा माजी मंत्री आमदार अमित देशमुख; दुचाकी रॅलीने जाऊन जिल्हाधिकाऱ्यांना दिले निवेदन

पीडित कुटुंबियांना न्याय मिळत नाही तोपर्यंत लढा सुरुच राहणार परभणी येथील सोमनाथ सूर्यवंशी कुटुंबिय, मस्साजोग येथील देशमुख कुटुंबिय, लातूर येथील डोंगर कुटुंबियांना जोपर्यंत न्याय मिळत नाही तोपर्यंत काँग्रेसचा लढा सुरुच राहिल, असे माजी मंत्री आमदार अमित देशमुख यांनी प्रसार माध्यमांशी संवाद साधताना म्हटले आहे. काँग्रेसचे नेते खासदार राहुल गांधी यांनी परभणी येथे सोमनाथ सूर्यवंशी कुटुंबियांची भेट घेतली. सोमनाथ सूर्यवंशी या तरुणाची हत्या झालेली असताना राज्याचे मुख्यमंत्री मात्र वेगळीच भूमिका मांडत आहेत. त्यांच्या भूमिकेवर संशय व्यक्त केला जात असून केंद्रीय यंत्रणेने यात लक्ष घालावे. मुख्यमंत्र्यांनी तातडीने कार्यवाही करून सूर्यवंशी कुटुंबियांना, मस्साजोग येथील देशमुख आणि लातूरतील डोंगर कुटुंबियांनाही न्याय द्यावा, अशी मागणीही त्यांनी केली.

यांच्या राजीनाम्याची मागणी केली जात आहे, परंतु, केंद्र सरकार हुकूमशाही पद्धतीने वागत असून आता राष्ट्रपतींनीच या प्रकरणात हस्तक्षेप करून अमित शहा यांचा राजीनामा घ्यावा, अशी मागणी राज्याचे माजी वैद्यकीय शिक्षण सांस्कृतिक कार्यमंत्री आमदार अमित विलासराव देशमुख यांनी प्रसार माध्यमांशी बोलताना केली. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याबाबत केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी केलेल्या वक्तव्याच्या निषेधार्थ दि. २४ डिसेंबर २४ रोजी काँग्रेस पक्षाच्या वतीने माजी मंत्री आमदार अमित देशमुख व खासदार डॉ. शिवाजी काळगे यांच्या नेतृत्वात दुचाकी रॅली काढून जिल्हाधिकारी वर्षा ठाकुर-घुगे यांना निवेदन देण्यात आले. त्याप्रसंगी प्रसार माध्यमांशी संवाद साधताना माजी मंत्री आमदार अमित देशमुख बोलत होते, येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पार्क येथून दुचाकी रॅलीस सुरुवात झाली. प्रारंभी माजी मंत्री आमदार अमित देशमुख, खासदार डॉ. शिवाजी काळगे यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुतळ्या विनंती अभिवादन केले, दुचाकी रॅली मेन रोडने लोकमान्य टिळक चौक, छत्रपती शिवाजी महाराज चौक, दयानंद गेट, संविधान चौक, एक नंबर

चौक, पाच नंबर चौक मार्गे जिल्हाधिकारी कार्यालयावर पोचली. तेथे माजी मंत्री आमदार अमित देशमुख यांनी जिल्हाधिकारी वर्षा ठाकुर-घुगे यांना केंद्रीय मंत्री अमित शहा यांनी राजीनामा घ्यावा, या मागणीचे निवेदन दिले. या दुचाकी रॅलीत माजी आमदार वैजनाथराव शिंदे, काँग्रेसचे जिल्हाध्यक्ष श्रीशैल उतगे, काँग्रेसचे शहर जिल्हाध्यक्ष अॅड किरण जाधव, काँग्रेस अनुसूचित जाती विभागाचे जिल्हाध्यक्ष अॅड बाबासाहेब गायकवाड, अल्पसंख्यांक काँग्रेसचे शहर जिल्हाध्यक्ष अॅड फारुक शेख, माजी महापौर अॅड दीपक सुळ, माजी नगराध्यक्ष लक्ष्मण कांबळे, प्रविण सूर्यवंशी, दगडुअप्पा मिटकरी, अॅड देविदास बोरुळे-पाटील, समद पटेल, अहेमदखॉ पठाण, नामदेव झो, युनुस मोमीन, मारोती पांडे, संजय ओव्हळ, इम्रान सय्यद, व्यंकटेश पुरी, अतिष चिकटे, राजू गवळी, अॅड गोपाळ बुरबुरे, सचिन बंडापह्ले, यशपाल कांबळे, विद्याताई पाटील, लक्ष्मीताई बटनपुरकर, सुभाष घोडके, नागसेन कामेगावकर, पप्पू देशमुख, रविशंकर जाधव, धोंडीराम यादव, विजयकुमार साबडे, जालिंदर बरडे, कुणाल वागज, फारुक शेख, पवन गायकवाड, असलम शेख, सिराज शेख, आसिफ बागवान,

अजिज बागवान, एन.ए.इनामदार, आयुब मणियार, गोरोबा लोखंडे, खॉजापाशा शेख, डॉ. बालाजी साळूके, जमालोद्दिन मणियार, राम गोरड, गणेश एसआर देशमुख, गिरीश ब्याळे, सोनू इगवाले, कुणाल शिंगारे, राम स्वामी, अभिजीत इंगे, रमाकांत गडदे, राम सूर्यवंशी, बालाजी झिपरे, जय डगे, सुंदर पाटील कव्हेकर, सागर मुसांडे, फैसल कायमखानी, विष्णू धायगुडे, अॅड किसनराव शिंदे, मोहन सूरवसे, अखिल शेख, सुरेश चव्हाण, युनुस शेख, राज क्षीरसागर, अकबर माडजे, पवन सोलंकर, अॅड सुमित खंडागळे, अॅड शरद देशमुख, अक्षय मुरळे, प्रविण घोटाळे, राहुल हूमणे, काशिनाथ वाघमारे, राजेश गुंटे, अक्रम बोरीकर, अॅड प्रविण पाटील, महेश कोले, रत्नदीप अजनीकर, प्रा. राजकुमार जाधव, विजय टाकेकर, धनंजय शेळके, रविंद्र माने, विजय देशमुख, बाळासाहेब देशमुख, एम.एच.शेख, लक्ष्मीनारायण नावंदर, हमीद बागवान, पिराजी साठे, सिकंदर पटेल, मैनाद्दिन शेख, अमर पाटील, सत्यवान कांबळे, विकास वाघमारे, सूपूर्ण जगताप, अमित जाधव यांच्यासह काँग्रेस पक्षाचे पदाधिकारी, सदस्य व नागरिक सहभागी झाले होते.

लातूर / प्रतिनिधी:- देशाचे गृहमंत्री अमित शहा यांनी भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याबाबत संसदेत संतापजनक वक्तव्य केले. त्यांच्या वक्तव्याचा देशभरातून निषेध होत आहे. अमित शहा

गृहमंत्री अमित शहांचा राजीनामा घ्या-डॉ. हुलगेश चलवादी 'बसप'चे राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांना निवेदन

पुणे / प्रतिनिधी :- देशाचे गृहमंत्री अमित शहा यांनी भारतीय संविधानाचे शिल्पकार, भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या विषयी संसदेत केलेल्या वादग्रस्त वक्तव्यावर बहुजन समाज पार्टीने तीव्र शब्दात निषेध व्यक्त केला आहे. राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांना पुणे जिल्हाधिकाऱ्यांमार्फत निवेदन सादर करीत त्यांचा राजीनामा घेण्याची मागणी केली आहे. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या योगदानाचा अवमान गृहमंत्र्यांनी केला असून, त्यांच्या वक्तव्यामुळे बहुजन समाजाच्या भावना दुखावल्या गेल्या आहेत, अशी भावना बसप प्रदेश महासचिव आणि पश्चिम महाराष्ट्र मुख्य प्रभारी डॉ.हुलगेश चलवादी यांनी मंगळवारी (ता.२४) केला. निवेदन सादर करताना प्रदेश कार्यकारिणी सदस्य सुदीप गायकवाड, पुणे जिल्हाध्यक्ष दिलीप कुसळे,राजेंद्र गायकवाड, एॅड. सोनावणे, मो.शंफी, बापूसाहेब कुदळे, महेश जगताप, अनिल त्रिपाठी, रमेश गायकवाड, पीआर गायकवाड, शीतल गायकवाड, अरुणअन्ना गायकवाड, डावरे, वानखेडे, प्रदीप ओहळ्यांच्या सह जिल्हातील सर्व विधानसभा उमेदवार व कार्यकर्ते प्रामुख्याने उपस्थित होते. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर हे केवळ बहुजन समाजाचेच नव्हे, तर

संपूर्ण भारताचे महानायक आहेत.त्यांच्यावरील असे अपमानास्पद वक्तव्य सहन केले जाणार नाही, असे डॉ. चलवादी म्हणाले. बहुजन समाजाने समंजस्याची भूमिका घेतल्याने महाराष्ट्र पेटला नाही, हे विशेष. परंतु, समाजाच्या रोष केवळ शहा यांच्या राजीनाम्यानंतरच शांत होईल, असे डॉ.चलवादी म्हणाले. देशातील दलित, वंचित, शोषित, उपेक्षितांसह इतर मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी ग्रंथाची निर्मिती करणारे डॉ.बाबासाहेबांबद्दल केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहांचे आक्षेपाई व्यक्त देशवासियांच्या भावनांना दुखावणारे आहे. अमित शहा यांच्यावर गुन्हा दाखल करून त्वरित कारवाई

करण्याची मागणी बसपची असल्याचे डॉ.चलवादी म्हणाले. दरम्यान, या प्रकरणावर देशभरात बहुजन समाजाने तीव्र निषेध व्यक्त करीत आंदोलन तीव्र करण्याचा इशारा दिला आहे. शहांनी केलेल्या वक्तव्यासाठी देशवासियांची क्षमा मागवी तसेच शब्द परत घेत पश्चाताप करावा, अशी मागणी बसपची आहे. आंबेडकरी समाजाच्या मतांसाठी राजकारण करणारे काँग्रेस आणि भाजप एकाच नाण्याच्या दोन बाजू आहेत. बाबासाहेबांच्या आत्म-सन्मानार्थ प्रयत्नांवर बाधा टाकण्याकरीता सर्वच पक्षाचे नेते बसपावर घाव घालणाऱ्या षडयंत्रामध्ये सहभागी असल्याचा दावा डॉ.चलवादी यांनी केला.

सकाळी झोपेतून उठल्यानंतर पायांच्या मांड्या गच्च होतात? मग करून पहा 'हे' प्रभावी उपाय, मांड्यांना मिळेल आराम

चुकीच्या जीवनशैलीचा परिणाम आरोग्यावर लगेच दिसून येतो. खाण्यापिण्याच्या सवयींमध्ये सतत होणारे बदल, अपुरी झोप, शरीरात निर्माण झालेला शारीरिक आणि मानसिक तणाव इत्यादी गोष्टींमुळे आरोग्य पूर्णपणे बिघडून जाते. त्यामुळे धावपळीच्या जीवनात आरोग्याकडे लक्ष देणे सुद्धा तितकेच आवश्यक आहे. शरीरात प्रामुख्याने उद्वेगपारी समस्या म्हणजेच पायांच्या पोट्या दुखणे. पायांच्या पोट्या दुखण्यास सुरुवात झाल्यानंतर चालताना, उठताना किंवा इतर कामे करताना पाय दुखण्यास सुरुवात होते. पायांच्या पोट्या दुखण्यामागे अनेक कारणे आहेत. त्यामुळे आज आम्ही तुम्हाला पायांच्या पोट्या दुखण्यापासून आराम मिळवण्यासाठी काही प्रभावी उपाय सांगणार आहोत. हे उपाय नक्की करून पहा. यामुळे पायांमधील वेदना कमी होतील आणि आराम मिळेल.

पायांच्या पोट्या कशांमुळे दुखतात? अधिक चालणे किंवा शारीरिक हालचाली करणे: सकाळी झोपेतून उठल्यानंतर अनेकदा पायांच्या पोट्या दुखू लागतात. वाढलेले वजन, जास्त चालणे किंवा धावणे, एकाच जागी उभे राहणे इत्यादी गोष्टींमुळे पायांच्या पोट्यांवर ताण येण्याची शक्यता असते. तसेच मोठ्या प्रमाणावर शारीरिक हालचाली केल्यामुळे पायांच्या पोट्या दुखू लागतात. त्यामुळे काम करताना शरीराला झेपेल एवढेच काम करावे. चप्पल, बूट, सॅडल इत्यादींचा वापर केल्यामुळे पायांच्या पोट्या दुखू लागतात. शरीरात पाण्याची कमतरता निर्माण झाल्यानंतर डिहायड्रेशनची समस्या उद्वू लागते. यामुळे बऱ्याचदा अशक्तपणा आणि हात पाय दुखण्यास सुरुवात होते. त्यामुळे डिहायड्रेशनची समस्या उद्वल्यानंतर डॉक्टरांच्या सल्ल्याने योग्य ते औषध उपचार करावे. शरीरातील पाण्याची पातळी कमी झाल्यानंतर इलेक्ट्रोलाइट्स असंतुलित होऊन जातात. ज्याचा परिणाम शरीरात असपाऱ्या हाडांवर आणि स्नायूवर होतो.

२७-२८ डिसेंबरदरम्यान राज्यात मेघगर्जनेसह पावसाची शक्यता

मुंबई :- कालपासून राज्यातील विविध भागांमध्ये काही प्रमाणात आभाळी हवामानाचा अंदाज वर्तविण्यात आला आहे. २६ डिसेंबर रोजी कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर जिल्हांतील दक्षिणेकडील तुळुक भाग; २७ डिसेंबर रोजी खान्देश (नाशिक विभाग), मध्य महाराष्ट्र (पुणे विभाग), उत्तर मराठवाडा, आणि पश्चिम विदर्भातील विविध ठिकाणी; आणि २८ डिसेंबर रोजी खान्देश, मराठवाडा (प्रामुख्याने उत्तरेकडील जिल्हे), आणि विदर्भातील काही भागांमध्ये मेघगर्जनेसह पावसाची स्थिती निर्माण होण्याची शक्यतादेखील वर्तविण्यात आली आहे. या भागातील शेतकऱ्यांनी या पुढील कृषी सल्ला आणि हवामानाच्या अंदाजांकडे लक्ष ठेवावे आणि त्यानुसार नियोजन करावे, असे आवाहन करण्यात येत आहे.

मोहम्मद रफी यांना भारतरत्न मिळावा ही जनसामान्यांची भावना..! --माजी आमदार बब्रुवान खंदाडे यांचे प्रतिपादन

अहमदपुर / प्रतिनिधी :- विसाव्या शतकातील महान गायक स्वस्वराज पद्मश्री मोहम्मद रफी साहेब यांच्या शंभराव्या जयंती निमित्त नामफलकाला पुष्यहार अर्पण करून सामूहिक अभिवादन करण्यात आले. येथील साहित्य संगीत कला अकादमीच्या वतीने या अभिवादन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. अध्यक्षस्थानी मतदार संघाचे माजी आमदार बब्रुवानजी खंदाडे साहेब हे होते तर प्रमुख पाहुणे म्हणून आंबेडकरी चळवळीतील जेष्ठ नेते गोपीनाथराव जोधळे, माजी नगराध्यक्ष सरस्वतीबाई कांबळे, माजी नगरसेवक शेषराव ससाणे, इमरोजभाई पटवर्ग, रिपाई नेते अरुणभाऊ वाघंबर, सामाजिक नेते अण्णाराव सूर्यवंशी, दयानंदराव वाघमारे, शेखुभाई शेख, सय्यद याखुबुभाई, जकीभाई पिंजारी, गणोभाई पत्रे, शेख चांद सौंदगार, शिलाताई शिंदे आदींची प्रमुख उपस्थिती होती. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक अकादमीचे अध्यक्ष युवक नेते डॉ. सिध्दार्थकुमार सूर्यवंशी यांनी करून गेल्या बावीस वर्षांपासून सुरू

असलेल्या सांस्कृतिक चळवळीतील आदावा साजरा करण्यात आला. तर माजी आमदार बब्रुवान खंदाडे यांनी आपला अध्यक्षीय समारोप करताना मोहम्मद रफी यांनी आपल्या आवाजातून राष्ट्रभक्ती, प्रेम, सद्भावना, राष्ट्रीय एकात्मता वृध्दीगत करण्याचा प्रयत्न केला आहे. अशा अष्टपैलू गायकास मरणोत्तर भारतरत्न हा सर्वोच्च नागरी सन्मान प्रदान करावा अशी जनभावना असून यासाठी आपण पुन्हा एकदा सामूहिक पाठपुरावा करून या असे प्रतिपादन केले. या प्रसंगी सूत्रसंचलन पत्रकार मेघराज गायकवाड यांनी केले तर आभार सय्यद याखुबुभाई यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी सचिन बानाटे, आकाश पवार, डॉ. बालाजी शिंदे, माधव तिगोटे, प्रभाष कसाडे, शिवाजीराव भालेराव, बालाजी वाघमारे, शेख जावेद, अनिल वाघमारे, बालाजी वाघमारे, शेख कलिमभाई, शेख जहागीर, दिनेश तिगोटे, डॉ. संजय वाघंबर, किरणकुमार कांबळे, चंद्रकांत कांबळे, शेख मतीनभाई आदींनी पुढाकार घेतला.

डॉ. प्रमोद घुगे यांना लातूर मधून तडीपार करून मोक्का कायद्या अंतर्गत कारवाई करावी... रुग्ण हक्क संरक्षण समितीचे जिल्हाधिकारी मार्फत मुख्यमंत्री यांना निवेदन

लातूर:- लातूर मधील डॉ घुगे हे विविध गुन्हात आरोपी आहेत त्यांना लातूर मधून तडीपार करून मोक्का कायद्या अंतर्गत कार्यवाही करावी या मागणीचे निवेदन रुग्ण हक्क संरक्षण समितीच्या वतीने जिल्हाधिकारी मार्फत मुख्यमंत्री यांना दिले. गेल्या चौदा वर्षांपूर्वी पासून पुणे आणि लातूर मध्ये विविध पोलीस स्टेशन मध्ये गंभीर गुन्हे नोंद असणारे लातूर मधील आयकॉन हॉस्पिटलचे संचालक फरार आरोपी डॉ प्रमोद घुगे यांना लातूर पोलीसांनी बाळु डोंगरे खून प्रकरणात उत्तराखंड राज्यातून अटक केली आहे. डॉ घुगे यांनी अनेकांना सोबत घेऊन विविध गुन्हे केले आहेत, प्रत्येक गुन्हात सह आरोपी आहेत. आता पर्यंत विविध पोलीस स्टेशन येथे डॉक्टर वर खून, अपहरण, मारामारी, फसवणूक, अटॉसिटी, शासकीय कामात अडथळा. या सारखे ०५ गंभीर गुन्हे पुणे आणि लातूर येथे नोंद असून ते न्यायालयात प्रलंबित

आहेत. अनेक नागरिकांनी आणि पीडित रुग्णांनी या डॉक्टर विरुद्ध अनेक तक्रारी प्रशासनाकडे केलेले आहेत ज्याची किरकोळ दखल प्रशासनाने घेऊन कारवाई केलेली आहे. सदर डॉक्टर ने अनेकांना अत्यंत क्रूर पद्धतीने जबर मारहाण करून जखमी केलेले आहेत. आणि हे असे गुन्हे करण्या करिता ते अनेकांची मदत घेतात आतापर्यंत या डॉक्टर विरुद्ध लातूर आणि पुणे येथील विविध

पोलीस स्टेशन मध्ये खालील प्रमाणे अनेक गुन्हे नोंद आहेत
१) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३३९१/२०२०
२) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३२९१/२०२०
३) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. १४२०/२०१९
४) पोलीस स्टेशन पुणे गु. र. नं. १४६/२०१०
५) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ४८९/२०२४
६) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
७) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
८) पोलीस स्टेशन पुणे गु. र. नं. १४६/२०१०
९) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१०) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
११) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१२) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१३) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१४) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१५) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१६) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१७) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१८) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
१९) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४
२०) पोलीस स्टेशन लातूर शिवाजी नगर गु. र. नं. ३६३/२०२४

समाजात मोकाट वावरला. रुग्ण हक्क संरक्षण समिती आणि जागतू पत्रकारांनी लातूरमधील नागरिकांच्या आणि रुग्ण्या हितासाठी या डॉक्टर विरुद्ध अनेकदा आवाज उठवला आहे. सदर सराईत गुन्हेगार हा लातूर सारख्या शांत शहरातील विविध समाजातील नागरिकां सोबत राहणे, वावरणे, फिरणे, हे सामान्य नागरिकांसाठी धोकादायक आहे. म्हणून प्रशासनाने डॉ प्रमोद घुगे यांना लातूर शहरातून हद्दपार/ तडीपार करून महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी प्रतिबंधक कायदा (मोक्का) अंतर्गत कारवाई करावी या मागणीचे निवेदन जिल्हाधिकारी मार्फत मुख्यमंत्री यांना समिती संस्थापक अध्यक्ष अॅड निलेश करमुडी, प्रदेश अध्यक्ष हणमंत गोत्राळ, महिला अध्यक्ष रेणुका बोरा, अॅड धनंजय मस्के, अक्षय श्रगारे यांनी दिले

केवायसीच्या नावाखाली रेशन धारकांकडून रेशन दुकानदार सर्रासपणे करतात पैशाची वसुली- चंद्रकांत खरात सर

राजा शूद्धोधन बूद्ध विहारात सर्व रोग निदान आरोग्य शिबीर संपन्न....

केज/प्रतिनिधी केज शहरासह तालुक्यामध्ये केवायसीच्या नावाखाली रेशन धारकांकडून रेशन दुकानदार हे सर्रासपणे पैशाची वसुली करत असल्याची लेखी निवेदनाद्वारे केज तहसीलदार यांच्याकडे भीमशक्ती सामाजिक संघटनेचे मराठवाडा संघटक चंद्रकांत खरात सर यांनी तक्रार केली आहे. सदर प्रकरणाची केज तहसीलदार यांनी सखोल चौकशी करून दोषीवर योग्य ती कारवाई न केल्यास भीमशक्ती सामाजिक संघटनेच्या वतीने आंदोलन छेडण्यात येईल असा इशारा लेखी निवेदनाद्वारे प्रशासनाला दिला आहे. याबाबतची सविस्तर माहिती अशी की, सध्या केज शहरासह संपूर्ण तालुक्यातील गावांमध्ये रेशन दुकानदारां मार्फत केवायसी करण्याचे काम चालू आहे, जर लाभार्थ्यांनी केवायसी केली नाही तर लाभधारकांना शासनाकडून मिळत असलेले (धान्य) माल मिळणार नाही असे सांगण्यात येत आहे. त्यामुळे लाभधारकांची गर्दी रेशन दुकानावर पडली आहे काही दुकानदार हे नागरिकांची तोंड पाहून केवायसी करत असून अनेक नागरिकांना अनेक वेळा रेशन दुकानावर नाहक चक्रा माराव्या लागत आहेत. तसेच केवायसी करण्यासाठी प्रति लाभधारक ३०,५०,१०० रुपये प्रमाणे रेशन दुकानदार हे लाभ धारकांकडून पैसे वसूल करत असल्याची तक्रार भीमशक्ती सामाजिक संघटनेकडे प्राप्त झाली आहे. त्या तक्रारीच्या अनुषंगाने सदर प्रकरणी चौकशी केली असता दुकानदार हे लाभधारकांकडून पैसे वसूल करत असल्याचे निदर्शनास येत आहे. तसेच ज्या वंचित घटकातील लाभार्थी यांना सदर योजनेचा लाभ मिळणे आवश्यक आहे अशा नागरिकांना

सदर योजनेचा लाभ मिळत नाही, नागरिक हे सदर योजनेच्या लाभपासून वंचित आहेत. जे नोकरदार आहेत व मोठ मोठे शेतकरी आहेत अशा लोकांना शासनाच्या योजनेचा लाभ मिळत आहे व ते लाभ घेत आहेत. अल्पभूधारक व भूमिहीन शेतकरी आणि दलित बांधवांस इतरही घटकातील बांधवांना शासनाच्या योजने पासून व सदर लाभपासून वंचित राहावा लागत आहे अशा नागरिकांना तात्काळ शासनाच्या योजनेचा लाभ देण्यात यावा. शासनाच्या सदर योजनेचे निकष कोणकोणते आहेत ते लेखी स्वरूपात सत्य प्रतीत माहिती देण्यात यावी. केवायसी च्या नावाखाली लाभ धारकांकडून रेशन दुकानदार सर्रासपणे पैसे वसूल करत आहेत याबाबत आम्ही आपल्या कार्यालयाच्या कर्मचारी यांच्याकडे चौकशी करून सदर प्रकरणाची

तोंडीच माहिती दिली आहे परंतु सदर प्रकरणी माहिती सांगून देखील आपल्या कार्यालयाकडून अद्यापही लाभधारकांची होणारी लूट थांबवण्यात आली नाही. आपल्या कार्यालयाकडून फक्त सांगण्यात येते की, केवायसी करण्यासाठी पैसे लागत नाहीत. जर केवायसी करण्यासाठी पैसे लागत नाहीत तर हे दुकानदार पैसे का घेत आहेत. सदर प्रकरणी तात्काळ चौकशी करून दोषी दुकानदारावर योग्य ते कारवाई करून त्यांच्या रेशन दुकानांचा परवाना रद्द करण्यात यावा. अन्यथा संविधानाच्या मार्गाने भीमशक्ती सामाजिक संघटनेच्या वतीने आंदोलन करण्यात येईल असे तहसीलदार यांना दिलेल्या निवेदनात म्हटले आहे. या लेखी निवेदनावर भीमशक्ती सामाजिक संघटनेचे संघटक चंद्रकांत खरात सर, शिवमुर्ती हजारे, निलेश वाघमारे, ज्ञानेश्वर गायसमुद्रे, शेख अलोद्दीन, अशोक सरवदे, बालू वाघमारे, निखिल कांबळे, सिद्धार्थ पोटभरे यांच्या स्वाक्ष्या आहेत. माध्यमाशी बोलताना खरात सर म्हणाले की, सध्या केज शहरासह संपूर्ण तालुक्यामध्ये रेशन धारकांची केवायसी करण्याचे काम हे रेशन दुकानदारांकडे चालू आहे, परंतु केवायसी करण्यासाठी शासन स्तरावरून कसल्याच प्रकारचा शुल्क आकारण्यात येत नसल्याचे सांगण्यात येत आहे. तरी देखील सर्रासपणे रेशन दुकानदार हे गोरगरीब नागरिकांकडून केवायसी च्या नावाखाली पैसे उकळत आहेत. सदर प्रकरणाच्या अनुषंगाने अनेक नागरिकांनी आमच्या संघटनेकडे तक्रारी केल्या असता. त्या तक्रारीच्या अनुषंगाने आम्ही काही दुकानदारांचे पैसे मागताना व पैसे घेत असताना चे व्हिडिओ असल्याचे त्यांनी सांगितले आहे.

लातूर :- पूर्व भागातील बालाजी नगर, महादेव नगर, मसोबा नगर भागातील नागरीकांसाठी मोफत आरोग्य शिबीराचे आयोजन राजा शूद्धोधन चॅरिटेबल ट्रस्ट व महानगरपालिका यांच्या संयुक्त विद्यमानाने करण्यात आले होते. यावेळी परिसरातील महिला व जैष्ठ नागरीकांनी मोठ्या संख्येने लाभ घेतला. यावेळी आरोग्य हिच खरी संपत्ती असून आपले आरोग्य आपण जपले पाहिजे असे प्रतीपादन राजा शूद्धोधन ट्रस्ट चे अध्यक्ष आनंद सोनवणे यांनी व्यक्त केले. यावेळी महानगर पालिकेचे डॉ. विवेकावकर सर, डॉ. बांडे सर, स्टाफ नर्स स्वाती गायकवाड, सिस्टर गिरी मॅडम, सिरसाट सर, जाधव सर, धानोरकर सर, आशा ताई जाधव ताई, उपाडे ताई, आडगळे ताई, व राजा शूद्धोधन चॅरिटेबल ट्रस्ट चे अध्यक्ष आनंद सोनवणे, गौतम सूर्यवंशी, सूर्यकांत दांडे, हेमंत जाधव, व इतर पदाधिकारी व नागरीक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते...

वसुदेव बप्पा गायकवाड यांना महात्मा गांधी राष्ट्रीय पुरस्कार मिळाल्याबद्दल त्यांचा सत्कार संपन्न

वंचित च्या आमरण उपोषणाला यश सर्व च्या सर्व मागण्या मंजूर

केज/ प्रतिनिधी केज तालुक्याचे भूमिपुत्र वसुदेव बप्पा गायकवाड यांना २०२४ चा महात्मा गांधी राष्ट्रीय पुरस्कार मिळाल्याबद्दल त्यांचा केज येथे मित्र परिवाराच्या वतीने सत्कार करण्यात आला. वसुदेव गायकवाड यांनी सामाजिक क्षेत्रात आजपर्यंत केलेल्या भव्य योगदानाबद्दल, स्वतःचे संपूर्ण आयुष्य झोकून देऊन केलेल्या कार्याची दखल घेऊन ' सोशली पॉइंट फाउंडेशन ' इंदोर यांच्या कडून आनंद ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान, आनंदगाव ता. केज जि. बीड चे संस्थापक कार्यवाह वसुदेव (बप्पा) गायकवाड यांना राष्ट्रीय पातळी वरील मानाचा असा महात्मा गांधी राष्ट्रीय पुरस्कार देवून सन्मान करण्यात आले आहे. गेल्या २९ वर्षापासून आनंद ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान, आनंदगाव ता. केज. जि. बीड या संस्थेचा माध्यमातून सर्वोत्तम सामाजिक कार्य केलेले आहे. सयसहाय्यता समुहाच्या माध्यमातून महिला सक्षमीकरण, पर्यावरण जाणीव जागृती, पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रम, पाणी पुरवठा योजना, गांडूळ खत प्रकल्प, नसरी प्रकल्प, रमाई महिला सक्षमीकरण योजना, दुग्ध व्यवसाय (शेळीपालन, म्हैस पालन, गायपालन) प्रशिक्षण, शेतकरी बचत गट, दारिद्र्य रेषेखालील महिलांचे बचत गटाच्या माध्यमातून सस्मीकरण, शैक्षणिक जनजागृती, बालकामगार प्रथा निमूलन, पंचायत राज प्रशिक्षण, प्रभावशाली ग्रामसभा, विवाहपूर्व व विवाह पश्चात

राष्ट्रीय स्तरावर सन्मान करण्यात आला आहे. केज येथे भीमशक्ती सामाजिक संघटनेचे मराठवाडा संघटक चंद्रकांत खरात सर, स्वाभिमानी पत्रकार संघाचे अध्यक्ष तात्या गवळी, सचिव वसंत बप्पा सोनवणे, ज्येष्ठ पत्रकार मुबाशीर खतीब, पत्रकार विनोद पवार, सामाजिक कार्यकर्ते आजिसभाई शेख यांच्यावतीने वसुदेव बप्पा गायकवाड यांचा शाल, हार, पुष्पगुच्छ देऊन सन्मान करण्यात आला. महात्मा गांधी राष्ट्रीय पुरस्कार मिळाल्या बद्दल वसुदेव बप्पा गायकवाड यांचे सर्वत्र अभिनंदन होत आहे.

समुपदेशन, या व विविध विषयावर संख्येच्या माध्यमातून १९९६ पासून कार्य केलेले आहे. या सामाजिक कार्याची सर्वोच्च दखल घेऊन वसुदेव बप्पा गायकवाड यांना महात्मा गांधी राष्ट्रीय पुरस्कार प्रदान करण्यात आला आहे. या पुरस्काराचे स्वरूप सन्मान पत्र, ट्रॉफी, पदक, देवून वसुदेव बप्पा गायकवाड यांचा

नवी मुंबई / के. एच. हनवते :- सिव्हास विभाग नवी मुंबई वंचित बहुजन आघाडी च्या वतीने १९ आणि २० डिसेंबर रोजी सलग दोन दिवस आमरण उपोषण केले आहेत. नवी मुंबई महानगर पालिकेचे अतिरिक्त आयुक्त : सुनिल पवार साहेब यांनी आमच्या सर्व मागण्या मान्य करत. संबंधित विभागाला लेखी पत्र देण्याचे व ती कामे नाही केल्यास अथवा कामात कसूर केल्यास संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करणार असल्याचे आश्वासन दिले असता अतिरिक्त आयुक्त सुनिल पवार साहेब यांच्या विनंतीला मान देत २० डिसेंबर २०२४ रोजी रात्री ९.०० च्या सुमारास पालिका अधिकाऱ्यांच्या हस्ते नारळ पाणी पिऊन उपोषण सोडण्यात आले. जर लेखी अश्वसित केलेल्या पत्रांच्या अनुषंगाने मागण्या पूर्ण झाल्या नाहीत तर पुन्हा ह्या पक्षा तिर आंदोलनाचा इशारा देण्यात आला, मान्य झालेल्या मागण्या व पुर्ण करून देण्याचा कालावधी पालिकेने पुढीलप्रमाणे दिला आहे. १) पाळणाघर सुरु करण्याबाबत - पाळणाघराची सुविधा मोफत देण्यात येणार तसेच येत्या १५ दिवसात व जास्तीत जास्त १ महिन्यात (इ वो आई) प्रसिद्ध केली जाणार असे समाज विकास विभागाचे उप आयुक्त किसनराव पलांडे यांचे लेखी पत्र. २) उद्यानांची देखभाल, दुरुस्ती धोकादायक झाडांची फांद्यांची छाटणी करण्याबाबत क्रांतिसिंह नाना पाटील उद्यानातील प्रवेशद्वार दुरुस्तीच्या कामाला येत्या १५ दिवसात सुरुवात होईल. धोकादायक झाडांची फांद्यांची छाटणी १ महिन्यात पुर्ण करण्यात येईल असे उद्यान विभागाचे उप आयुक्त दिलीप नेरकर साहेब यांचे लेखी पत्र. ३) सी.बी.एस.ई. शाळा क्र ९३ मधील २०२२ सालचे ८६६ पालकांचे पैसे परत करण्याबाबत येत्या १५ दिवसात पालकांच्या बँक खात्यात पैसे जमा करण्याचे शिक्षण विभागाच्या उप आयुक्त संघरत्ना खिल्लारे यांचे लेखी पत्र. ४) मे. विशाल एक्सपर्ट सर्विस प्रा. लि. कंपनी

वर कारवाई करण्याबाबत वंचित बहुजन आघाडीच्या दबावाने मे. विशाल एक्सपर्ट सर्विस प्रा. लि. कंपनीने कामगारांचा (ईएसआइसी) ची रक्कम भरली तसेच येत्या १० दिवसात (पि.एफ) जमा करणार असल्याचे लेखी पत्र दिले. (पि.एफ.) जमा नाही केला तर १० दिवसांनी कंत्राट टर्मिनेट करण्याचे अतिरिक्त आयुक्त सुनिल पवार यांनी आश्वासन दिले. तसेच एवढा दिवस (पि.एफ) व कामगारांचा पगार वेळेवर न दिल्याने अटी शर्तीनुसार दंडात्मक कारवाई करण्याचे वाहन विभागाचे उप आयुक्त नयना ससाणे यांचे लेखी पत्र. ५) रबाळे येथील आदिवासी पाडा मधील नागरिकांची कायम स्वरूपी पाण्याची सोय करण्याबाबत आदिवासी पाडा येथील नागरिकांना कायम स्वरूपी पाण्याची करण्याच्या कामाला पाईपलाईन टाकण्याच्या कामाला सुरुवात तसेच येत्या ४ महिन्यात काम पुर्ण करणार

असल्याचे व तो पर्यंत रोज टँकर ने पाणी पुरवठा करणार असल्याचे अतिरिक्त शहर अभियंता (स्थापत्य) यांचे लेखी पत्र ६) सार्वजनिक शौचालय कामात भ्रष्टाचार करणाऱ्या कंत्राटदार व अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत संबंधित कंत्राटदारावर दंडात्मक कारवाई व सीव्हास विभागातील शौचालयातील अंतर्गत रंग कामाच्या व सेवा पुरविण्याच्या कामास सुरुवात तसेच संबंधित अधिकारी यांच्यावर १५ दिवसात कारवाई करण्याचे उप आयुक्त (परिमंडळ - १) सोमनाथ पोटे यांचे लेखी पत्र ७) करावे गांव व सेक्टर ४८ आरोग्य केंद्रात अर्बन हेल्थ आणि वेलनेस सेंटर सुरु करण्याबाबत अर्बन हेल्थ आणि वेलनेस सेंटर करावे गाव येथे ४ व सेक्टर ४८ येथे २ असे एकुण ६ वेलनेस सेंटर प्रस्तावित आहेत. ६०० ते ८०० स्के. फुट. जागा मिळाल्यास लवकर सुरु करण्यात येईल असे वैद्यकीय आरोग्य अधिकारी यांचे लेखी पत्र. सदर उपोषणास बापु दडस, सुधारक पाटील, हरिशंकर पवार, रत्नाकर कुदळे, आरुण यशवंते, संतोष कुसरे, संतोष टेकवडे, मधुकर राडे तसेच नवी मुंबईतील वंचित चे अजि- माजी पदाधिकारी यांनी उपोषणस्थळी उपस्थित राहून सदृच्छा भेट देऊन उपोषण सक्षम केले त्या सर्वांचे मनःपुर्वक जाहीर आभार वंचित चे ड. उमेश हातेकर विभाग अध्यक्ष - सीव्हास, आणि ज्ञानदीप निकाळजे तुर्भू विभाग व तसेच रबाळे विभाग भोसले यांनी प्रसिद्धी माध्यमाद्वारे सर्वांचे मनःपुर्वक आभार व्यक्त केले.

अटी शर्तीनुसार दंडात्मक कारवाई करण्याचे वाहन विभागाचे उप आयुक्त नयना ससाणे यांचे लेखी पत्र. ५) रबाळे येथील आदिवासी पाडा मधील नागरिकांची कायम स्वरूपी पाण्याची सोय करण्याबाबत आदिवासी पाडा येथील नागरिकांना कायम स्वरूपी पाण्याची करण्याच्या कामाला पाईपलाईन टाकण्याच्या कामाला सुरुवात तसेच येत्या ४ महिन्यात काम पुर्ण करणार

शेतकरी शेतमजुरांच्या गळ्याभोवती अडकत चाललाय मायक्रो फायनान्स कर्जाचा फास

महाराष्ट्र तत्त्वज्ञान परिषदेच्या पुणे येथील ४० व्या संमेलन अध्यक्ष पदी प्राचार्य डॉ नागोराव कुंभार यांची निवड.

किनवट/शेख शौकत :-मंगळसूत्र विक नाहीतर घर विक वस्तू गहाण ठेवा पण मायक्रो फायनान्स कंपनीचा हसा भरा; असा तगादा लावून कर्जदार महिलांकडून मायक्रो फायनान्स कंपन्यांचे एजंट कर्जाची वसुली करत असल्याचे अनेक उदाहरणे आहेत. ग्रामीण भागातील कर्जाची मागणी ध्यानात घेऊन कमी वेळेत कमी कागदपत्रांमध्ये तत्काळ कर्ज उपलब्ध करून देणाऱ्या मायक्रो फायनान्स अर्थात (नॉन बँकिंग फायनान्शियल) कंपन्यांचा जन्म झाला. या कंपन्यांनी शहरी भागापेक्षा ग्रामीण भागातील महिलांना टारगेट करण्यास सुरुवात केली. बचत गटांपेक्षा पाच ते दहा महिलांचा गट करून त्यातील महिलांना ५० हजार रुपयांपर्यंतचे कर्ज देण्यात येऊ लागले. या गटातील महिला या एकमेकींच्या कर्जाला जामीनदार होतात. महिलांचा एखादा गट मायक्रो फायनान्स कंपनीच्या एजंटच्या हाताला लागला की, त्या गटातील बहुतेक सर्वच महिलांना तो कर्जाबाजारी करून सोडतो. नंतर केवळ व्याजाची वसुली करून कंपनीने दिलेले टारगेट पूर्ण करण्यात धन्यता मानतो. जिल्हातील लोकसंख्येच्या तुलनेत ४० टक्के महिला मायक्रो फायनान्स कंपन्यांकडून कर्ज घेत असल्याचा अंदाज आहे. अंदाज केलेल्या सर्व्हेमध्ये बहुतांश महिला या मायक्रो फायनान्स कंपनीचे कर्जदार असल्याची माहिती मिळाली आहे. व्याजाचा दर २५ ते २८ टक्के सांगितला जात असला तरी प्रत्यक्षात ३५ टक्के दराने कर्जवसुली केली जात असल्याचे काही महिला कर्जदार सांगतात. काही महिलांना एका कंपनीचे कर्ज फेडण्यासाठी

दुसऱ्या कंपनीचे कर्ज घ्यावे लागत असल्याचे सांगितले जाते. पहिल्या कंपनीचे कमिशन मिळवण्यासाठी व दुसऱ्या कंपनीला कर्जदार महिला मिळत असल्याने मार्केटिंग एजंटचा फायदाच होत असल्याने ते नवे कर्जदार शोधण्यापेक्षा आहे त्या महिलांच्या गळ्यातच दुसरे कर्ज मारतात. अनेक महिलांनी घेतलेले कर्ज फेडले आहे असे सांगितले तर ते व्याज होते, अजून मुद्दल शिल्लक आहे, असे एजंटंकडून सांगितले जाते. यातूनच महिला सह शेतकरी, शेतमजूर कर्जाच्या चक्रव्यूहात अडकत असून त्यांच्या भोवती मायक्रो फायनान्स फास आवळल्या जात आहे.

लातूर :- लातूर येथील महात्मा बसवेश्वर महाविद्यालयाचे माजी प्राचार्य , स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठाचे सामाजिक शास्त्रे विद्याशाखेचे माजी अधिष्ठाता आणि वैचारिक साहित्याला वाहिलेल्या विचारशलाका या नियतकालिकाचे संपादक प्राचार्य डॉ नागोराव कुंभार यांची पुणे येथील एस पी महाविद्यालया मध्ये २६ , २७ आणि २८ डिसेंबर २०२४ या कालावधीमध्ये संपन्न होणाऱ्या महाराष्ट्र तत्त्वज्ञान परिषदेच्या चाळीसाव्या तीन दिवसीय संमेलना च्या अध्यक्ष पदी निवड झालेली आहे . या संमेलनाचे उद्घाटन सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे मा कुलगुरु प्राध्यापक डॉक्टर सुरेश गोसावी यांच्या शुभहस्ते होणार आहे। शिर्षक पदी निवड झालेले आहेत . त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली आत्तापर्यंत बारा संशोधकविद्यार्थ्यांना पीएच .डी व पाच विद्यार्थ्यांना एम फिल पदवी प्राप्त झालेली आहे .ते महाराष्ट्र शासनाच्या डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर दलित मित्र पुरस्कार , स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठाचा पहिला आदर्श शिक्षक पुरस्कार , फुले आंबेडकर साहित्य पुरस्कार , प्राचार्य टी एस कडगे आदर्श प्राचार्य पुरस्कार आणि महाराष्ट्र फाउंडेशन चा पन्नास हजार रुपयांचा पुरस्कार आदी २० ते पंचवीस पुरस्कारानी ते सन्मानित आहेत .या अधिवेशनाची मध्यवर्ती संकल्पना महाराष्ट्रातील समकालीन तत्व चिंतन ही आहे. तसेच या अधिवेशनामध्ये प्राध्यापक मे पु रेगे यांचे समग्र तत्त्वज्ञान आणि नीतिमान समाज रचना संत विचार या दोन अत्यंत महत्त्वाच्या विषयावर परिसंवाद

अधिवेशनात महाराष्ट्रसह देश पातळीवरील तत्त्वज्ञान विषयाचे अनेक अभ्यासक ,संशोधक ,विद्यार्थी आणि तत्त्वज्ञान प्रेमी सहभागी होणार आहेत.अधिवेशन यशस्वी होण्यासाठी स प महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य प्राध्यापक डॉक्टर सुनील गायकवाड यांच्या मार्गदर्शनाखाली चाळीसाव्या अधिवेशनाच्या स्थानिक सचिव डॉक्टर रेखा शेरकर आणि महाराष्ट्र तत्त्वज्ञान परिषदेचे अध्यक्ष मा डॉक्टर सुनील दत्त गवरे ,कार्याध्यक्ष प्राध्यापक डॉक्टर अमन बगाडे आणि परिषदेचे सर्व पदाधिकारी परिश्रम घेत आहेत .